

چکیده

تشخیص مرتبه فرآیندهای میانگین متحرک با واریانس نامتناهی

در برازش الگوی مناسب به فرآیندهای ایستا^۱ با نوفه سفید^۲ نرمال یا دارای گشتاور مرتبه دوم متناهی (خطا)، تابع خود همبستگی نمونه ایی وسیله مهمی در تشخیص نارسایی و بیان خواص یک فرآیند تصادفی ایستا است. در اغلب این فرآیندها، مدل‌های خطی به داده‌ها برازش می‌شود و تابع خود همبستگی نمونه ایی^۳ همگرایی ضعیف دارد. از طرفی این تابع نقش به‌سزایی در تعیین مرتبه یک فرآیند میانگین متحرک برازش شده به داده‌ها را دارد.

حال اگر نوفه سفید دارای واریانس متناهی نباشد، تکیه بر تابع خود همبستگی نمونه ایی مفید نمی‌باشد. با استفاده از تابع هم تفاضلی به عنوان معیار وابستگی مناسب در این گونه فرآیندهای ایستا، نشان داده می‌شود که این تابع می‌تواند ابزار مناسب جدیدی برای تشخیص مرتبه فرآیندهای میانگین متحرک با واریانس نامتناهی باشد.

بر اساس تابع مشخصه تجربی، برآوردی برای تابع هم تفاضلی^۴ بیان وسازگاری آن نشان داده می‌شود. همچنین توزیع حدی آن به طور کامل بررسی و در نهایت با مطالعه شبیه سازی نشان داده می‌شود که روش ارائه شده به خوبی بیانگر مطالب فوق می‌باشد.

1. Stationary
2. White Noise
3. Sample Auto Correlation
4. Codifference Function

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	فصل اول: مقدمه و تاریخچه.....
۶.....	فصل دوم: توزیع α - پایدار.....
۶.....	۱.۲: معرفی توزیع های α - پایدار.....
۹.....	۲.۲: بررسی تابع چگالی توزیع های پایدار.....
۱۱.....	۳.۲: تمایز توزیع پایدار از توزیع نرمال.....
۱۲.....	۴.۲: قضیه حد مرکزی در توزیع های پایدار.....
۱۴.....	فصل سوم: بررسی تابع خودهمبستگی نمونه ایی در فرآیندهای میانگین متحرک α - پایدار.....
۱۴.....	۱.۳: بیان توابع به کندی تغییرپذیر و بطور منظم تغییرپذیر.....
۱۵.....	۲.۳: توزیع حدی تابع خود همبستگی نمونه ایی.....
۴۱.....	فصل چهارم: بررسی تابع هم تفاضلی در فرآیند های میانگین متحرک α - پایدار.....
۴۱.....	۱.۴: معرفی تابع هم تفاضلی.....
۴۷.....	۲.۴: معرفی برآوردگر سازگار برای تابع هم تفاضلی.....
۵۹.....	۳.۴: بررسی توزیع مجانبی برآوردگر هم تفاضلی.....
۱۰۶.....	فصل پنجم: شبیه سازی.....
۱۱۱.....	فصل ششم: تشخیص مرتبه فرآیند های میانگین متحرک α - پایدار با استفاده از تابع هم تفاضلی.....
۱۱۳.....	فصل هفتم: پیوست.....
۱۱۶.....	واژه نامه.....
۱۱۸.....	منابع.....

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۱۱.....	جدول ۱. محاسبه احتمالات برای سه نوع توزیع.....
۱۱۰.....	جدول ۲. محاسبه میانگین قدر مطلق انحرافات.....

فهرست نمودار ها

صفحه

عنوان

شکل ۱. بررسی تابع چگالی در توزیع های پایدار ۱۰

شکل ۲. بررسی $\text{Re } \hat{I}(1)$ در فرآیندهای میانگین متحرک ۱۰۹

فصل اول

مقدمه و تاریخچه

برازش الگوی مناسب به یک فرآیند، مسئله ایی است که توجه بسیاری از محققان را به خود جلب کرده است. حل این مسئله در شاخه های مختلف علوم، کاربردهای فراوانی خواهد داشت. سعی در برازش الگوی مناسب به یک فرآیند برای پیش بینی رفتار آینده فرآیند مفید می باشد.

دربسیاری از موارد، فرض نرمال بودن برای مشاهدات منطقی به نظری می رسد. از طرف دیگر اخیرا در بسیاری از تقاضاها، مانند فرآیندهای سیگنالی، مخابراتی، اقتصادی، شیمی و فیزیک، توجه بسیاری از آماردانان در آنالیز سریهای زمانی متوجه داده هایی شده است که دارای خواص خاصی مانند وابستگی های طولانی مدت، غیرخطی بودن و توزیع سنگین دم^۱ و غیره هستند.

مهمترین کلاس از این توزیع ها، توزیع های پایدار^۲ می باشند که کلاس انعطاف پذیری برای مدل بندی داده ها می باشد و توزیع نرمال نیز در این کلاس قرار دارد.

اهمیت این کلاس از توزیع ها، بطور قوی در قضیه حد مرکزی تعمیم یافته مشخص می شود، بطوری که نشان داده می شود که توزیع های پایدار تنها توزیع ممکن حدی برای مجموع یک سری متغیرهای تصادفی مستقل و هم توزیع^۳ می باشد.

درفرآیندهای ایستا با گشتاور دوم متناهی، تابع خودکواریانس و خود همبستگی نمونه ایی برای نمونه تصادفی X_1, \dots, X_n به صورت

$$\hat{\gamma}(h) = \frac{1}{n} \sum_{t=1}^{n-|h|} (X_{t+|h|} - \bar{X})(X_t - \bar{X}) \quad |h| < n$$

$$\hat{\rho}(h) = \frac{\hat{\gamma}(h)}{\hat{\gamma}(0)}$$

-
1. Tailed Heavy
 2. Stable Distribution
 3. Independent and Identically Distributed

تعریف می شود که به تابع خود همبستگی فرآیند

$$\rho(h) = \frac{\text{cov}(X_{t+h}, X_t)}{\gamma(0)}$$

همگرا است و به عنوان ابزار مناسبی برای برازش مدل و بیان خواص یک فرآیند بکار می رود.

روشهای متعددی برای تشخیص مرتبه فرآیندهای خود بازگشتی میانگین متحرک ارائه شده است. (رجوع

شود به چوی^۱ در (۱۹۹۲)). در حالت خاص، برای فرآیندهای میانگین متحرک از مرتبه q با واریانس متناهی با

استفاده از این واقعیت که تابع خود همبستگی $\rho(\cdot)$ بعد از تاخیر q صفر می باشد و بکارگیری تابع خود همبستگی

نمونه ایی $\hat{\rho}(\cdot)$ به عنوان ابزاری در تشخیص مرتبه فرآیند در روش باکس و جنکینس^۲، تلاش می شود مرتبه

فرآیندهای میانگین متحرک با استفاده از رسم $\hat{\rho}(\cdot)$ در تاخیرهای $h = 1, \dots, k$ و بررسی تاخیری که بعد از آن

$\hat{\rho}(\cdot)$ تقریباً صفر می باشد، تعیین شود.

بارتلت^۳ نشان داد که در فرآیندهای $MA(q)$ با نوفه سفید، iid ، با میانگین صفر و واریانس متناهی،

$$\sqrt{n}\hat{\rho}(k) \xrightarrow{d} \left(1 + 2 \sum_{j=1}^q \rho^2(j)\right)^{1/2} Z \quad k > q$$

که در آن Z یک متغیر تصادفی نرمال استاندارد است.

در عمل $q, j = 0, 1, \dots, q$ ، $\rho(j)$ ، مشخص نمی باشند. بنابراین برای تشخیص مرتبه q ، تابع خود همبستگی نمونه

ایبی را با فاصله اطمینان $\pm \frac{1.96}{\sqrt{n}}$ رسم کرده و تابع خود همبستگی نمونه ایبی را تقریباً صفر در نظرمی گیریم هرگاه

مقادیر آن در داخل باند قرار بگیرد. این فاصله اطمینان، در حقیقت فاصله اطمینان مجانبی تابع خود همبستگی

نمونه ایبی در فرآیندهای iid می باشد.

در حالتی که واریانس نامتناهی و فرآیند دارای توزیع سنگین دم باشد تمرکز بر \bar{X} چندان معنی دار نیست.

با در نظر گرفتن تابع خود همبستگی نمونه ایبی به صورت

1. Choi
2. Box-Jenkins
3. Bartlett

$$\hat{\rho}_n(h) = \frac{\hat{\gamma}_n(h)}{\hat{\gamma}_n(0)} \quad h = 0, 1, \dots$$

که در آن

$$\hat{\gamma}_n(h) = \frac{1}{n} \sum_{t=1}^n X_t X_{t+h} \quad h = 0, 1, \dots$$

حال این سوال طبیعی است که، آیا هنوز روشهای کلاسیک برازش بر پایه تابع خود همبستگی نمونه در مدل‌های سنگین دم قابل استفاده می باشد؟

در بررسی تابع خودهمبستگی نمونه ایی در فرآیندهای خطی با واریانس نامتناهی، داویزورسینیک^۱ در سال (۱۹۸۶) نشان دادند که این تابع دارای توزیع حدی می باشد و در ادامه کار آنها، در سال (۱۹۹۸) آدلر^۲ با بررسی فرآیند های $MA(q)$ ، α - پایدار متقارن، توزیع حدی دقیق تابع خود همبستگی نمونه ایی را به دست آورد و نشان داد

$$\left(\frac{n}{Ln n}\right)^{1/\alpha} \hat{\rho}(h) \xrightarrow{d} \left(1 + 2 \sum_{j=1}^q |\rho(j)|^\alpha\right)^{1/\alpha} \frac{S_1}{S_0}$$

که در آن S_1, S_0 متغیر های تصادفی مستقل پایدار می باشند. این هدف را در فصل سوم دنبال خواهیم کرد و یک بررسی دقیق از موارد ذکر شده انجام شده است.

روسادی^۳ در سال (۲۰۰۴) با بکارگیری تابع هم تفاضلی، از آن به عنوان ابزار مناسبی جهت تشخیص مرتبه

فرآیند استفاده نمود. تابع هم تفاضلی برای فرآیندهای ایستای $\{X_t\}$ در تاخیر k به صورت

$$\tau(k) = \tau_k(s, -s) = -Ln E \exp(is(X_{t+k} - X_t)) + Ln E \exp(isX_{t+k}) + Ln E \exp(-isX_t) \quad (1.1)$$

تعریف می شود که در آن $s \in R, k \in Z$ ، همچنین تابع هم تفاضلی استاندارد شده به صورت

$$I(k) = \frac{\tau(k)}{\tau(0)}$$

تعریف می شود.

1. Davis and Resnick
2. Adler
3. Rosadi

این تابع توسط سامور دینسکی و تاکو^۱ در سال (۱۹۹۴) به عنوان معیار وابستگی در سریهای زمانی سنگین دم معرفی شد.

درفرآیندهای ایستای گوسین این تابع در حقیقت ضریبی از تابع کوواریانس می باشد بدین معنی که

$$\tau(k) = -s^\gamma \gamma(k)$$

و

$$I(k) = \rho(k)$$

در این پایان نامه با استفاده از تابع (۱.۱)، برآوردگری برای این تابع بر اساس نمونه تصادفی X_1, \dots, X_n در تاخیر $k \in Z$ به صورت زیر ارائه می شود.

$$\hat{\tau}(s, -s, k) = \sqrt{\frac{N-k}{N}} \times \{-\ln \phi(s, -s, k) + \ln \phi(s, \circ, k) + \ln \phi(\circ, -s, k)\}$$

زمانی که

$$\Phi(u, v; k) = \begin{cases} \frac{1}{N-k} \sum_{t=1}^{n-k} \exp(i(ux_{t+k} + vx_t)) & k \geq \circ \\ \frac{1}{N+k} \sum_{t=1}^{n+k} \exp(i(ux_{t+k} + vx_t)) & k < \circ \end{cases} \quad u, v \in R$$

و نشان داده می شود که این برآوردگر، برآوردگری سازگار خواهد بود. این هدف را در فصل چهارم، بخش دوم

بررسی می کنیم. در فصل چهارم با در نظر گرفتن فرآیند $MA(q)$ ، بصورت

$$X_t = \sum_{j=0}^q c_j \varepsilon_{t-j}$$

زمانی که ε_t متغیرهای تصادفی iid با توزیع $-\alpha$ - پایدار متقارن ($S\alpha S$) با $0 < \alpha \leq 2$ ، می باشند یعنی تابع

مشخصه ε_t بفرم زیر

$$E \exp(is \varepsilon_t) = \exp(-\sigma^\alpha |s|^\alpha)$$

1. Rosadi
2. Samardinesky and Taqqu

باشد، نشان داده می شود که

$$\tau(k) = \sigma^\alpha |s|^\alpha \left[\sum_{j=0}^{q-k} \left(|c_{j+k} - c_j|^\alpha - |c_{j+k}|^\alpha - |c_j|^\alpha \right) \right] \quad |k| \leq q$$

و برای تاخیرهای بزرگتر از q ، این تابع صفر خواهد شد. همچنین در بخش سوم فصل چهارم به بررسی توزیع حدی تابع هم تفاضلی می پردازیم. تئوری تشخیص مرتبه فرآیندهای α -پایدار، توسط راسنفلد^۱ در سال (۱۹۷۶) مطرح شد. اما نگرش اصلی این پایان نامه بر اساس نتایج روسادی و دیستلر (۲۰۰۴) می باشد.

فصل دوم

توزیع α - پایدار

توزیع های α - پایدار کلاس بسیار وسیعی از توزیعها را تشکیل می دهند و به علت جرم موجود دردمهای تابع چگالی، این گروه از توزیع ها به توزیع های سنگین دم معروف می باشند.

علت نامگذاری این گروه از توزیع ها به توزیع های پایدار به دلیل خصوصیتی است که این گروه از متغیرهای تصادفی دارند که هر ترکیب خطی از متغیرهای تصادفی پایدار، خود متغیر تصادفی پایدار است.

مطالعه روی این گروه از توزیعها از سال ۱۹۲۰ توسط پائول لوی^۱ آغاز شد. محققان با مطالعه روی میدان جاذبه ستارگان، نوفه های موجود در وسایل ارتباطی و موارد تجربی مانند موارد مالی واقتصادی به خصوص در کشورها ی دارای تورم به وجود چنین توزیع هایی پی بردند.

۱.۲. معرفی توزیع α - پایدار

تاکنون چهار نوع پارامتر بندی برای این توزیع توسط افراد مختلف مطرح شده است کاربرد بعضی از این انواع پارامتر بندی در موارد نظری و تئوری و کاربرد بعضی دیگر در موارد عملی و شبیه سازی، پیچیدگی های موجود را می کاهد. در این مقاله پارامتر بندی که توسط ساموردینستکی و تاکو (۱۹۹۴) ارائه شده بیان می شود.

توزیع α - پایدار توسط چهار پارامتر مشخص می شود و به اختصار آن را به این صورت نمایش می دهیم.

$$X \sim S_{\alpha}(\sigma, \beta, \mu)$$

α : شاخص پایداری است و $\alpha \in (0, 2]$

β : پارامتر چولگی است و $\beta \in [-1, 1]$

σ : پارامتر مقیاس می باشد و $\sigma > 0$ است و

μ : پارامتر مکان می باشد متعلق به اعداد حقیقی است.

تعریف ۱.۱.۲. متغیر تصادفی X را دارای توزیع پایدار گویند هرگاه به ازای هر ثابت مثبت A, B ، یک ثابت

مثبت C و ثابت حقیقی D وجود داشته باشد به قسمی که

$$A X_1 + B X_2 \stackrel{d}{=} C X + D$$

که در آن X_1, X_2 متغیرهای تصادفی مستقل و هم توزیع با X می باشند. متغیر تصادفی X اکیدا پایدار نامیده می شود، اگر رابطه بالا برقرار و $D = 0$ باشد.

قضیه ۱.۱.۲. برای هر متغیر تصادفی پایدار، ثابت $\alpha \in (0, 2]$ وجود دارد به قسمی که ثابت C در تعریف بالا به

صورت

$$C^\alpha = A^\alpha + B^\alpha$$

می باشد.

اثبات: (رجوع شود به قضیه (۵.۱) در فلر (۱۹۷۱)). □

مثال ۱.۱.۲. فرض کنید X یک متغیر تصادفی نرمال با میانگین μ و واریانس σ^2 باشد در این صورت X یک

متغیر تصادفی پایدار با $\alpha = 2$ می باشد زیرا

$$A X_1 + B X_2 \sim N((A + B)\mu, (A^2 + B^2)\sigma^2)$$

و بنا به تعریف ۱.۱.۲،

$$C = (A^2 + B^2)^{\frac{1}{2}}, \quad D = (A + B - C)\mu$$

مثال ۲.۱.۲. فرض کنید X یک متغیر تصادفی کشی استاندارد باشد در این صورت X یک متغیر تصادفی

پایدار با $\alpha = 1$ می باشد زیرا

$$AX_1 + BX_2 \sim \text{Cauchy}(\circ, A + B)$$

که در آن

$$C = A + B, D = \circ$$

تعریف ۲.۱.۲. متغیر تصادفی X دارای توزیع پایدار می باشد اگر و تنها اگر به ازای هر $n \geq 2$ ، ثابت $C_n > \circ$ و

ثابت حقیقی D_n وجود داشته باشد به طوری که

$$X_1 + X_2 + \dots + X_n \stackrel{d}{=} C_n X + D_n$$

که X_1, X_2, \dots, X_n متغیر تصادفی و یک کپی از X می باشند.

با مراجعه به قضیه ۵.۱.۱ کتاب فلر نشان داده می شود که لزوماً $C_n = n^{1/\alpha}$ می باشد.

توجه: تعریف ۲.۱.۲ با تعریف ۱.۱.۲ معادل است.

تعریف ۳.۱.۲. متغیر تصادفی X دارای توزیع $-\alpha$ پایدار می باشد هرگاه دارای تابع مشخصه ایی به صورت

زیر باشد

$$E e^{i\theta X} = \begin{cases} \exp\left\{ -\sigma^\alpha |\theta|^\alpha \left(1 - i\beta (\text{sign } \theta) \tan \frac{\pi\alpha}{2}\right) + i\mu\theta \right\} & \alpha \neq 1 \\ \exp\left\{ -\sigma |\theta| \left(1 + i\beta \frac{2}{\pi} (\text{sign } \theta) \ln |\theta|\right) + i\mu\theta \right\} & \alpha = 1 \end{cases}$$

در توزیع های $-\alpha$ پایدار تنها در سه حالت فرم بسته تابع چگالی وجود دارد زمانی که $\alpha = 2$ ، توزیع نرمال،

$\alpha = 1$ ، توزیع کوشی و $\alpha = 1/2$ توزیع مربوطه لوی خواهد شد.

۲.۲. بررسی تابع چگالی توزیع های پایدار

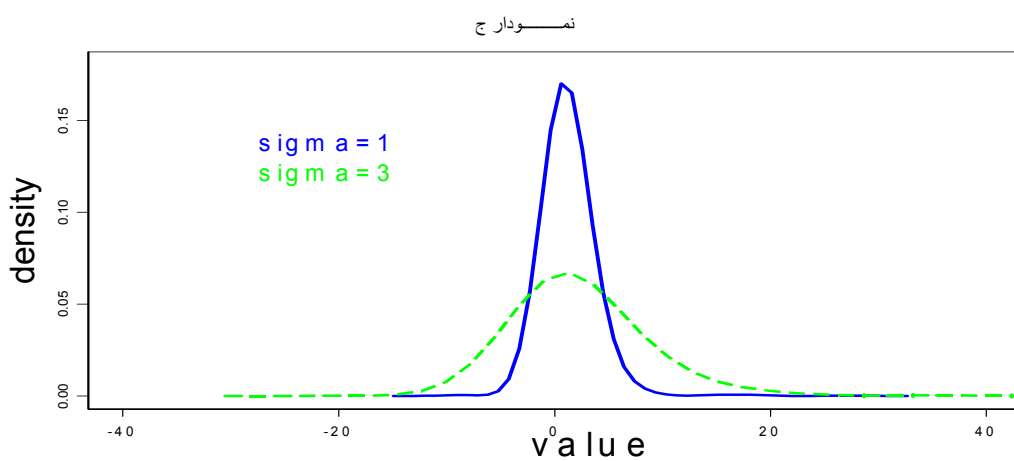
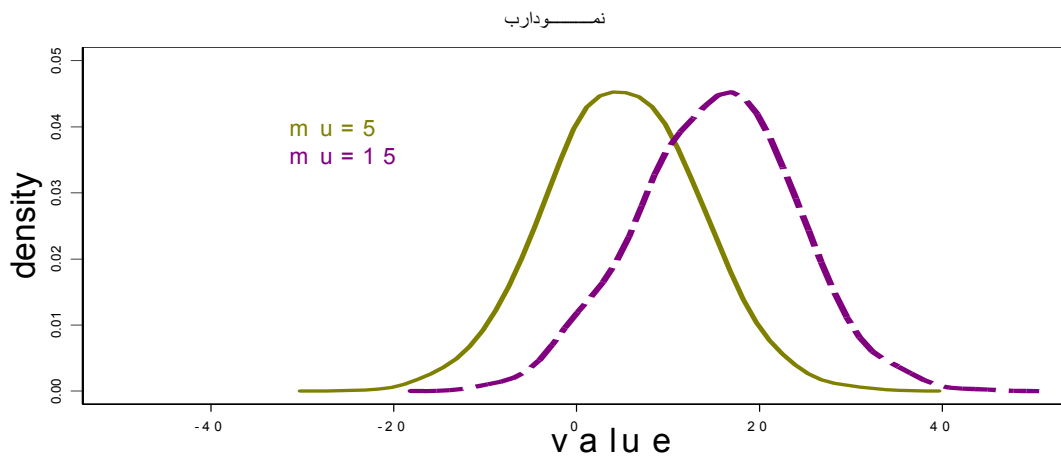
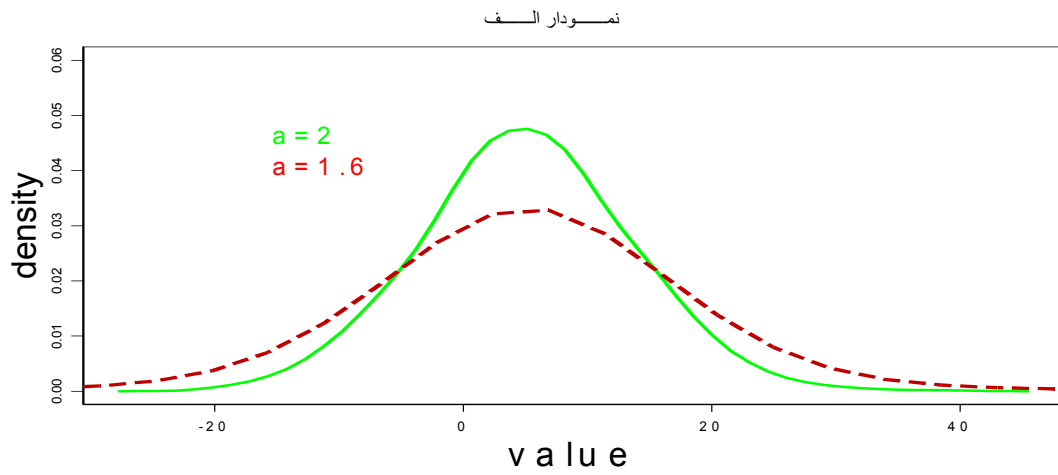
از آنجائیکه فرم بسته ایی برای تابع چگالی توزیع α - پایدار وجود ندارد به راحتی نمی توان تابع چگالی را رسم کرده و نقش پارامترهای موجود در این توزیع را دید.

برای محاسبه تابع چگالی این کلاس از متغیرها فعالیت هایی از سال (۱۹۷۳) توسط هولت و کراو^۱ آغاز شد تا این که کاملترین الگوریتم در سال (۱۹۹۷) توسط نولان^۲ نوشته شد. از طریق این برنامه اجرایی محاسبه تابع چگالی، تابع توزیع، محاسبه چندک ها، شبیه سازی داده ها و کارهای جالب دیگر امکان پذیر می باشد. با ورود به صفحه خانه ایی (John P.Nolan homepage) می توان به این برنامه اجرایی دسترسی پیدا کرد. همچنین با استفاده از نرم افزار Splus نیز می توان تابع چگالی، تابع توزیع و... را به دست آورد.

در صفحه بعد تغییرات پارامترهای توزیع پایدار، در شکل ۱ آمده است.

در نمودار(الف) نشان داده شده است که هرچه پارامتر پایداری α کوچکتر شود جرم موجود در دمها بیشتر می شود و این دلیلی است که توزیع های پایدار سنگین دم می باشند. نمودار (ب) نشان می دهد که پارامتر μ ، معیاری برای میانگین می باشد و نمودار(ج) پارامتر σ را معیاری برای پراکندگی معرفی می کند.

1. Holt and Crow
2. Nolan

شکل ۱. بررسی تابع چگالی توزیع پایدار

برای بررسی بهتر پارامتر α به عنوان معیار پایداری، محاسبه $p(X > C)$ برای توزیع های کوشی، لوی و نرمال برای C های مختلف انجام شده است که در جدول زیر بیان می شود.

جدول ۱. محاسبه احتمالات بالای C برای سه نوع توزیع

Levy($\alpha = 0.5$)	Cauchy($\alpha = 1$)	Normal($\alpha = 2$)	C
۱	۰.۵	۰.۵	۰
۰.۶۸۲۷	۰.۲۵	۰.۱۵۸۷	۱
۰.۵۲۰۵	۰.۱۴۷۶	۰.۰۲۲۸	۲
۰.۴۳۶۳	۰.۱۰۲۴	۰.۰۰۱۳۴۷	۳
۰.۳۸۲۹	۰.۰۷۸	۰.۰۰۰۰۳۱۶۷	۴
۰.۳۴۵۳	۰.۰۶۲۸	۰.۰۰۰۰۰۰۲۸	۵

در این جدول نشان داده شده که توزیع لوی سنگین دم تر است یعنی هراندازه α کمتر می شود جرم موجود در دمها بیشتر می شود.

۳.۲. تمایز توزیع های α - پایدار ($0 < \alpha \leq 2$) از توزیع نرمال

از آنجا که در توزیع های α - پایدار

$$E|X|^p = \begin{cases} < \infty & 0 < p < \alpha \\ \infty & p \geq \alpha \end{cases}, 0 < \alpha < 2$$

لذا توزیع های α - پایدار، $\alpha < 2$ ، دارای گشتاور دوم نامتناهی می باشند. تاکنون روش دقیقی برای شناسایی این

گروه از توزیعها موجود نمی باشد. حال زمانی که α به ۲ نزدیک میشود، راههای مختلفی برای تمایز این توزیعها

از توزیع نرمال وجود دارد. یکی از این راهها، رسم $S_N^2 = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2$ بر حسب N است.

از آنجا که این گروه از توزیعها دارای گشتاور دوم متناهی نمی باشند، لذا

$$S_N^2 \not\rightarrow \sigma^2$$

با افزایش اندازه نمونه N ، S_N^2 به مقدار ثابتی همگرا نمی باشد. (رجوع شود به کلايوز^۱ در (۱۹۷۲))

۴.۲. قضیه حد مرکزی

یکی از مشهورترین قضایا در آمار قضیه حد مرکزی است که بر اساس آن برای دنباله $\{X_i\}_{i=1}^{\infty}$ از متغیرهای مستقل و هم توزیع با میانگین و واریانس متناهی μ, σ^2 ،

$$\frac{\sum X_i - n\mu}{\sqrt{n}\sigma} \xrightarrow{d} Z$$

که در آن $Z \sim N(0,1)$

حال اگر واریانس متغیرهای iid متناهی نباشد چه اتفاقی خواهد افتاد؟ آیا در این صورت نیز دنباله مناسبی

از اعداد ثابت $a_n, b_n > 0$ می توان یافت که $\frac{\sum X_i - a_n}{b_n}$ دارای توزیع حدی باشد؟ و آیا توزیع حدی باز هم نرمال

خواهد بود. به قضیه زیر توجه کنید.

قضیه ۱.۴.۲. فرض کنید X_1, X_2, \dots متغیرهای تصادفی iid باشد، در این صورت

$$\frac{\sum X_i - a_n}{b_n} \xrightarrow{d} Z \quad a_n \in R, \quad b_n > 0$$

اگر و تنها اگر Z متغیر تصادفی پایدار باشد. در این حالت لزوماً $b_n = n^{-\frac{1}{\alpha}}$ ، $0 < \alpha \leq 2$ می باشد.

اثبات: (رجوع شود به کتاب فلر در (۱۹۷۵) و به کلموگروف در (۱۹۶۸)). □

فصل سوم

بررسی تابع خود همبستگی نمونه ایی در فرآیندهای میانگین متحرک α - پایدار

در فرآیند های میانگین متحرک α - پایدار جهت بررسی توزیع حدی تابع خود همبستگی نمونه ایی، بیان چند مفهوم لازم می باشد. در بخش اول به بیان تعاریف و قضایای مورد نیاز پرداخته شده است. بخش دوم به بررسی دقیق توزیع حدی تابع خود همبستگی نمونه ایی در این گونه فرآیند ها اختصاص داده شده است.

۱.۳. معرفی توابع به کندی تغییر پذیر و به طور منظم تغییر پذیر^۱

در این قسمت با معرفی توابع به کندی تغییر پذیر و بطور منظم تغییر پذیر، به بیان قضایای مورد استفاده در بررسی توزیع حدی تابع خود همبستگی نمونه ایی در فرآیند های $MA(q)$ ، α - پایدار می پردازیم.

تعریف ۱.۱.۳. تابع اندازه پذیر مثبت u بر $[a, \infty)$ را تابعی به طور منظم تغییر پذیر در بی نهایت با مولفه

$$-\infty < \rho < \infty \text{ گویند اگر و تنها اگر}$$

$$\frac{u(tx)}{u(t)} \rightarrow x^\rho, \quad t \rightarrow \infty \quad \forall \quad x > 0.$$

که به صورت $u \in RV(\rho)$ نشان می دهیم. اگر $\rho = 0$ ، در این صورت تابع u را تابع به کندی تغییر پذیر در بی نهایت می نامیم و به صورت $u \in SV$ نشان می دهیم.

مثال ۱.۱.۳. توابع

$$x^\rho, x^\rho \ln x$$

توابع بطور منظم تغییرپذیری باشند. زمانی که $\rho = 0$ ، توابع بالا توابع به کندی تغییرپذیری شوند. همچنین هر تابع مثبت با حد متناهی وقتی که $x \rightarrow \infty$ ، مثالی از تابع به کندی تغییرپذیری باشد.

لم ۱.۱.۳. فرض کنید $u \in RV(\rho)$ ، در اینصورت

الف. $L \in SV$ که $u(x) = x^\rho L(x)$

ب: تابع $u^{-1}(y) = \inf\{x : u(x) \geq y\}, y > 0$ ، تابعی بطور منظم تغییرپذیر با مولفه $1/\rho$ ، $\rho > 0$ ،

$(u^{-1} \in RV(1/\rho))$ می باشد.

ج: $\ln u \in SV$

د: اگر $X \sim S_\alpha(\sigma, \beta, \mu)$ با $0 < \alpha \leq 2$ باشد آنگاه داریم

$$\lim_{\lambda \rightarrow \infty} \lambda^\alpha p(X > \lambda) = C_\alpha \frac{1+\beta}{2} \sigma^\alpha$$

که در آن

$$C_\alpha = \left(\int_0^\infty x^{-\alpha} \sin x dx \right)^{-1} = \begin{cases} \frac{1-\alpha}{\Gamma(2-\alpha) \cos(\pi\alpha/2)} & \alpha \neq 1 \\ \frac{2}{\pi} & \alpha = 1 \end{cases}$$

پس میتوان گفت که $p(X > \lambda) \in RV(\alpha)$ زیرا

$$\lim_{\lambda \rightarrow \infty} \frac{p(X > t\lambda)}{p(X > \lambda)} = t^{-\alpha}$$

۲.۳. توزیع حدی تابع خود همبستگی نمونه ایی

فرآیند ایستای اکید $\{X_t, t \in Z\}$ به صورت

$$X_t = \sum_{j=-\infty}^{\infty} c_j \varepsilon_{t-j} \quad (۱.۲.۳)$$

در نظر بگیرید، بطوری که $\{\varepsilon_t\}$ متغیرهای تصادفی iid و دارای توزیع α -پایدارمتقارن (SaaS) باشند.

و ضرایب حقیقی مقدار c_j ها در روابط زیر

$$\sum_{j=-\infty}^{\infty} |c_j|^\alpha |j| < \infty \quad \begin{cases} \delta = 1 & \text{if } \alpha > 1 \\ 0 < \delta < \alpha & \text{if } \alpha \leq 1 \end{cases} \quad (۲.۲.۳)$$

صدق کنند. و تابع خود همبستگی نمونه ایی غیرتعدیل شده را به صورت زیر تعریف می کنیم

$$\hat{\rho}(h) = \frac{c(h)}{c(0)} \quad h > 0. \quad (۳.۲.۳)$$

که در آن

$$c(h) = \sum_{t=1}^n X_t X_{t+h} \quad (۴.۲.۳)$$

در این قسمت با بکارگیری چند قضیه نسبتاً طولانی، به بررسی توزیع حدی تابع خود همبستگی نمونه ایی

در فرآیند های میانگین متحرک α -پایدار می پردازیم.

قضیه ۱.۲.۳. فرض کنید $\{X_t, t \in Z\}$ فرآیند میانگین متحرک تعریف شده در (۱.۲.۳) باشد و $E|\varepsilon_1|^\alpha = \infty$.

آنگاه برای هر عدد صحیح مثبت h داریم

$$\tilde{a}_n^{-1} a_n^\nu (\hat{\rho}(h) - \rho(h) - [c(0)]^{-1} \sum_{t=1}^n \sum_{\substack{i,j \\ i \neq j}} c_i (c_{j+h} - c_j \rho(h)) \varepsilon_{t-i} \varepsilon_{t-j}) \xrightarrow{P} 0. \quad (۵.۲.۳)$$

زمانی که a_n, \tilde{a}_n به فرم

$$a_n = \inf\{x : P(|\varepsilon_1| > x) \leq 1/n\}, \quad \tilde{a}_n = \inf\{x : P(|\varepsilon_1 \varepsilon_0| > x) \leq 1/n\}$$

باشد.

اثبات: در فرآیند فوق